

УДК 811.11

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-2-26>

Ірина КОБЯКОВА,

orcid.org/0000-0002-9505-2502

кандидат філологічних наук, професор,
професор кафедри германської філології
Сумського державного університету
(Суми, Україна) *i.kobyakova@gf.sumdu.edu.ua*

Михайло АЛІФІРОВЕЦЬ,

orcid.org/0009-0007-0769-6652

магістр кафедри германської філології
Сумського державного університету
(Суми, Україна) *amihajlo147@gmail.com*

Діана ШИНКАРЕНКО,

orcid.org/0009-0008-6129-9233

магістр кафедри германської філології
Сумського державного університету
(Суми, Україна) *sh.diana1704@gmail.com*

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття розглядає важливий аспект сучасного суспільства, а саме вплив глобалізації на розвиток двох мов – української та англійської. Досліджуються як позитивні, так і негативні наслідки глобальних процесів для обох мов. Стаття висвітлює зростаючу популярність англійської мови як мови міжнародного спілкування та її вплив на культурний обмін та бізнес-сферу. З іншого боку, стаття акцентує увагу на важливості збереження української мови та її розвитку в умовах глобалізації. Дійшли висновку, що глобалізація має складний вплив на обидві мови, і важливо знаходити баланс між сприянням мовній різноманітності та сприянням міжнародному спілкуванню. У статті розглянемо вплив глобалізації на розвиток української та англійської мови. Метою цього дослідження є глибокий аналіз та визначення впливу глобалізації на українську та англійську мови. Ми розглянемо, як глобалізація впливає на словниковий склад, граматику, структуру речень, а також на вживання цих мов у різних сферах суспільства. Основною метою є висвітлення спільних та відмінних рис у процесі впливу глобалізації на обидві мови, а також розуміння наслідків для збереження мовної ідентичності та культурного розвитку України та англійських країн. Виявлено, що глобалізація має як позитивний, так і негативний вплив на ці мови. Результати дослідження сприятимуть кращому розумінню та управлінню мовними процесами в умовах глобалізації. Вони можуть бути корисні для мовознавців, лінгвістів, культурологів, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться мовною ситуацією в сучасному світі і бажає зберегти та розвивати свою мовну ідентичність в умовах глобальних трансформацій. У ході дослідження виявлено ряд ключових тенденцій та основних результатів, що вказують на вплив глобалізації на розвиток української та англійської мови. Дослідження впливу глобалізації на розвиток української та англійської мови вимагає ретельного аналізу доступних даних і використання різноманітних методів для збору та обробки інформації. (Авраменко, 2009: 11-17).

Ключові слова: глобалізація, українська мова, англійська мова, вплив, позитивний вплив, негативний вплив, англійська інвазія.

Iryna Kobyakova,

orcid.org/0000-0002-9505-2502

*Candidate of Philological Sciences, Professor,
Professor at the Department of Germanic Philology
Sumy State University
(Sumy, Ukraine) i.kobyakova@gf.sumdu.edu.ua*

Mykhailo Alifirovets,

orcid.org/0009-0007-0769-6652

*Master at the Department of Germanic Philology
Sumy State University
(Sumy, Ukraine) amihajlo147@gmail.com*

Diana Shynkarenko,

orcid.org/0009-0008-6129-9233

*Master at the Department of Germanic Philology
Sumy State University
(Sumy, Ukraine) sh.diana1704@gmail.com*

THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN AND ENGLISH LANGUAGES

The article explores an important aspect of contemporary society, namely, the impact of globalization on the development of two languages, Ukrainian and English. It investigates both the positive and negative consequences of global processes for both languages. The article highlights the growing popularity of the English language as the language of international communication and its influence on cultural exchange and the business sphere. On the other hand, the article emphasizes the importance of preserving the Ukrainian language and its development in the context of globalization. The authors conclude that globalization has a complex impact on both languages, and it is essential to find a balance between promoting linguistic diversity and facilitating international communication. The article will look at the impact of globalization on the development of Ukrainian and English language. The purpose of this research is a deep analysis and significance of the influx of globalization on Ukrainian and English language. Let's look at how globalization affects the vocabulary, grammar, structure of speech, as well as the way they live in different areas of marriage. The main method is the identification of mature and fresh rice in the process of influx of globalization on foreign languages, as well as reasonable inheritance for preserving the cultural identity and cultural development of Ukraine and English countries in. It has been revealed that globalization has both a positive and a negative impact on prices. The results of the investigation will be useful for the better understanding and management of global processes in the minds of globalization. They may be of interest to scholars of language, linguists, cultural experts, scholars, students and anyone else who is aware of the current situation in the world and wants to preserve and develop their language. Identity in the minds of global transformations.

Key words: *globalization, Ukrainian language, English language, impact, positive impact, negative impact, English invasion.*

Глобалізація є сучасним феноменом, який має значущий вплив на різні сфери життя, включаючи культуру, економіку, технології, і, звісно, мову. Вона супроводжується активним обміном інформацією, товарів, технологій та культурних цінностей між різними країнами та регіонами. Один із аспектів глобалізації, який заслуговує на особливу увагу, – це її вплив на мови.

Глобалізація – це незворотній процес, який змінює світ у всіх сферах життя, включаючи мову. Глобалізація призвела до зближення культур, економік і комунікаційних систем, що вплинуло на мови різних народів. Вона характеризується зростанням взаємозалежності між країнами та регіонами, розвитком міжнародної торгівлі та інвес-

тицій, поширенням інформаційних технологій та культурних обмінів. (Довгаль, 2019: 68-70). Також сприяє поширенню міжнародних мов, таких як англійська, іноземних запозичень, а також уніфікації мовних норм (Балашова, 2016: 11).

Цією метою у дослідженні буде розглянуто такі аспекти:

1. Вплив глобальних мас-медіа та інтернету на вживання англійської мови в Україні, а також української мови в англійськомовних країнах.

2. Аналіз використання англійських слів і виразів у українській мові та їхні наслідки для мовної ідентичності.

3. Дослідження впливу глобалізації на мовну політику України та англійськомовних країн.

4. Аналіз використання мов в глобальних бізнес-та наукових спільнотах, інтернаціональних організаціях та комунікаціях.

Англійська мова визнається однією з основних мов глобалізації, і цей феномен можна пояснити з кількох ключових причин. По-перше, англійська мова стала ефективним інструментом комунікації в численних міжнародних організаціях та компаніях. Завдяки цьому, вона відіграє значущу роль у світовому бізнесі та дипломатії. По-друге, велика кількість наукових, технічних та інших публікацій, а також веб-сайтів, написаних англійською мовою, що сприяє поширенню знань та обміну інформацією в глобальному масштабі (Кристал, 2001).

По-третє, вплив поп-культури США, включаючи фільми, музику, інтернет-контент і соціальні мережі, суттєво впливає на культуру і мову світу. Це сприяє поширенню англійських слів і виразів у багатьох мовах.

За деякими оцінками, понад мільярд людей вивчають англійську як іноземну мову (Проект Закону про застосування англійської мови в Україні, 2023: 9432). Цей процес, відомий як «англійська інвазія», призвів до використання англійських слів у багатьох мовах світу, особливо в сферах технологій, бізнесу і науки. Глобалізація і англійська мова мають глибокий взаємозв'язок, і англійська мова відіграє ключову роль у процесі глобального об'єднання та обміну інформацією. Вона служить мовою міжнародного спілкування, сприяє культурному обміну через медіа та розвиває міжнародний бізнес. Але важливо також дбати про збереження і підтримку мовної різноманітності в світі, незважаючи на це домінування англійської мови (Гончарова, 2015: 10-11).

Глобалізація також вплинула на розвиток української мови. Україна, як сучасна країна з відкритою економікою і інтеграцією в світові економічні процеси, стикається з іноземними інвестиціями, торгівлею та міграцією праці. Це стимулює використання іноземних мов, включаючи англійську, в бізнесі і комунікаціях. Зростаюча кількість українців вивчає англійську мову, оскільки це допомагає їм отримати конкурентну перевагу на ринку праці і сприяє легшій комунікації з іноземними партнерами. З іншого боку, цей процес може призвести до зменшення використання української мови в певних сферах життя, особливо в міжнародному бізнесі, науковій спільноті. За даними дослідження, в українській мові нараховується близько 10 000 англійських запозичень. Більшість із них відносяться до галузей науки, техніки, бізнесу, політики та культури (Азарова, 2013: 18-30).

Матеріали та методи дослідження. Дослідження впливу глобалізації на розвиток української та англійської мови вимагає ретельного аналізу доступних даних і використання різноманітних методів для збору та обробки інформації. Наша методологія базується на поєднанні кількох підходів для отримання повного розуміння впливу глобалізації на мовну ситуацію в Україні та англословних країнах.

Першим етапом був аналіз наукових публікацій, звітів, статистики та мовних політик, пов'язаних з темою глобалізації та її впливу на мови. Цей етап допоміг нам розуміти попередні дослідження та зібрати основні концепції та теорії.

Анкетування і інтерв'ювання: Для отримання поглядів та думок носіїв мови та вчителів були проведені анкети та інтерв'ю. Вони стосувалися використання англійської мови в Україні та української мови в англословних країнах, а також впливу глобальних медіа та інтернету на мовний контекст.

Обговорення. Вплив глобалізації на українську та англійську мови став об'єктом вивчення для багатьох дослідників. Історіографія проблеми включає в себе різні підходи до дослідження впливу глобалізації на мови. Зокрема, деякі дослідники акцентують увагу на зростанні використання англійської мови в усьому світі. Численні дослідження висвітлюють процеси адаптації англійської мови як лінгва франка глобального спілкування.

Один із ключових аспектів глобалізації полягає у зближенні культур та мов шляхом інтенсивного обміну інформацією. Це призвело до впливу англійської мови як інструмента глобального спілкування. Використання англійської мови у міжнародних бізнес-справах, політиці та науці стало нормою. Це відбувається як через необхідність ефективного спілкування в глобальному масштабі, так і через вплив англословних культурних продуктів.

Українська мова не залишилася осторонь цього процесу. З одного боку, глобалізація сприяє поширенню української мови серед закордонних аудиторій, оскільки українці, як мігранти або працівники в інших країнах, активно використовують її для комунікації (Семигінівська, 2008: 46-48). З іншого боку, іноземні слова та вплив іноземних культур завдяки глобалізації потрапляють в українську мову, змінюючи її словниковий склад і граматику ((Азарова, 2013: 12-15).

Окрім вживання іноземних слів, інтеграція також призводить до змін у мовних практиках та способах спілкування. Інтернет та соціальні

мережі стають важливими факторами у формуванні мовної практики, дозволяючи користувачам обирати свою мову спілкування та створювати нові мовні засоби та жаргони. Це впливає на розвиток мов та мовну ідентичність в умовах глобальної інтеграції.

Результати дослідження. Наш аналіз був спрямований на вивчення різних аспектів мовної дійсності в умовах глобальних трансформацій та виявлення нових явищ у мовних процесах.

По-перше, дослідження встановило, що глобалізація сприяє зростанню вживання англійської мови як мови міжнародного спілкування. Це виявляється у збільшенні кількості англійськомовних курсів, комунікативних практик та спеціалізованих термінів, що використовуються в бізнесі, науці та інших галузях. Зокрема, українська мова переживає процес адаптації до вимог глобалізованого світу, і вивчення англійської мови стає необхідністю для професійного зростання та спілкування на міжнародному рівні. По-друге, дослідження виявило вплив глобалізації на словниковий склад обох мов. Українська мова залишається відкритою до запозичень і збагачується новими іноземними словами, особливо в галузі інформаційних технологій та медіа. Англійська мова, у свою чергу, стає багатшою завдяки впливу різних культур та мовних традицій. По-третє, дослідження підтвердило, що інтернет та соціальні мережі великою мірою формують мовну практику сучасного світу. Вони сприяють активному обміну мовними засобами та створенню нових жаргонів та лексичних інновацій. Це важливо для розвитку мовної ідентичності, оскільки дозволяє користувачам обирати свою мову спілкування та активно впливати на формування мовного середовища (Кравчук, 2019: 46-49). Мовна ідентичність залишається важливою складовою культурного розвитку, і наші дослідження підкреслюють потребу в усвідомленні цієї проблеми. Українська та англійська мови мають свої унікальні риси та функції, які важливо зберегти в умовах глобальних трансформацій. Виявлено, що вона має як позитивний, так і негативний вплив на ці мови.

Позитивний вплив глобалізації на розвиток української мови. Глобалізація сприяє поширенню української мови за кордоном. Це пов'язано з тим, що українці все частіше виїжджають за кордон на навчання, роботу та відпочинок (Мельничук, 2012: 146-147).

Світова інтеграція створює можливість для українців спілкуватися з людьми з інших країн та культур. Це може сприяти вивченню іноземних мов і розширенню світогляду, а також вивченню

української мови і культури іноземцям. Глобальний доступ до інформації і навчальних ресурсів сприяє розвитку мовних навичок. Українці мають можливість вивчати інші мови та мати доступ до іноземних матеріалів, що сприяє розвитку мовної грамотності.

Поширення мови може спонукати до створення нових слів та виразів в українській мові для опису нових явищ, технологій і культурних реалій.

Негативний вплив глобалізації на розвиток української мови. Глобалізація також може мати негативний вплив на розвиток української мови. Це пов'язано з тим, що англійська мова все частіше використовується як міжнародна мова спілкування. В результаті українці все частіше використовують англійську мову для спілкування з представниками інших країн. Це може призвести до того, що українська мова буде витіснена англійською (Бобир, 2018: 22-23).

Зростання популярності іноземних культур і мов може призвести до віддалення від української культури та мови серед молодого покоління, що може вплинути на збереження мовної ідентичності. Може призвести до збільшення використання коротких текстових повідомлень та інтернет-мови, що може вплинути на мовну грамотність та мовні навички. Може вплинути на вибір мови в освіті, іноземні мови можуть стати більш популярними, ніж українська, що може вплинути на розвиток української мови серед молодого покоління (Гончарова, 2015).

Позитивний вплив глобалізації на розвиток англійської мови. Глобалізація сприяє поширенню англійської мови по всьому світу. Це пов'язано з тим, що англійська мова є мовою міжнародного спілкування. В результаті англійська мова все частіше використовується в бізнесі, освіті та культурі. Англійська мова стала неофіційною мовою міжнародного спілкування, що спрощує комунікацію між людьми з різних країн та культур. Це допомагає зменшити мовні бар'єри та сприяє спільному розумінню.

В результаті цих аспектів англійська мова стала ключовою для глобального спілкування, співпраці та розвитку. Глобалізація підтримує розширення та збагачення англійської мови, що робить її більш універсальною та доступною для людей з усього світу (Карасьов, 2005).

Негативний вплив глобалізації на розвиток англійської мови. Вона також може мати негативний вплив на розвиток англійської мови. Це пов'язано з тим, що англійська мова все частіше використовується в якості своєрідного «лінгва франка». В результаті англійська мова може втра-

тити свою унікальність і стати просто набором слів і фраз, які використовуються для спілкування між людьми з різних культур.

Поширення англійських запозичень. Англійські запозичення активно проникають в українську мову, особливо в молодіжному середовищі. Під впливом англійської мови в українській мові відбувається уніфікація мовних норм. Зміна мовної ситуації. Англійська мова стає все більш поширеною, а українська мова може втратити своє значення як мова міжнародного спілкування. Зростання популярності англійської мови призводить до того, що багато українців використовують її у повсякденному спілкуванні, особливо в інтернеті та соціальних мережах. Зростання доступності іноземних медіа та новин призводить до того, що українці звертаються до іноземних джерел інформації та розважаються англійським контентом.

Англійська мова стала дуже поширеною в бізнесі, освіті та медіа в Україні. Багато компаній використовують англійську мову в своїй діловій комунікації, англійські матеріали входять до навчальних програм, іноземні фільми і серіали мають велику популярність. Під впливом інтеграції українська мова адаптується до нових реалій, створюючи нові слова та вирази для опису нових технологій, явищ та культурних практик (Дем'яненко, 2013: 130).

Висновки та перспективи. Дослідження впливу глобалізації на українську та англійську мови показало, що цей процес має двоїстий характер. З одного боку, глобалізація сприяє поширенню англійської мови, що може призвести до втрати української мовної ідентичності. З іншого боку, глобалізація також сприяє розвитку міжмовної комунікації, що може сприяти збереженню мовної різноманітності.

Основні результати вказують на наступний висновок. Глобалізація підтримує зростання важливості англійської мови як мови міжнародного спілкування. Українська мова адаптується до цього явища і змінюється, щоб відповідати вимогам глобальної інтеграції. Словниковий склад

обох мов збагачується за рахунок запозичень та впливу іноземних культур. Це розширює можливості спілкування, але також ставить питання про збереження лексичної ідентичності. Інтернет та соціальні мережі стають важливими майданчиками для виявлення мовної ідентичності та розвитку мов (Phillipson, 2003).

Для збереження та розвитку української мови в умовах глобалізації необхідно:

- Забезпечення якісної мовної освіти в школах та вищих навчальних закладах. Це включає в себе вивчення української мови, літератури та культури.

- Посилення уваги до вивчення української мови в навчальних закладах.

- Підтримка та розвиток української культури, літератури, мистецтва та кіно, щоб вона могла відобразити різні аспекти сучасного життя в Україні та привернути увагу громадян.

- Залучення громадян до різних мовних ініціатив, таких як літературні конкурси, театральні вистави, мовні гуртки та інші заходи, що сприяють активному використанню української мови.

- Використання сучасних технологій для підтримки української мови, включаючи розробку мовних додатків та інтернет-ресурсів.

- Поширення української мови як інструменту для міжнародного спілкування та співпраці, включаючи переклади та інші мовні послуги.

- Аналіз мовних практик і виборів говоріння в різних соціальних групах та контекстах, включаючи молодь, мігрантів, публічних осіб тощо.

- Дослідження впливу глобалізації на українську літературу та сучасну писемну творчість, включаючи теми, стилі, жанри та мовні експерименти.

- Розробка інноваційних мовних технологій для підтримки використання української мови в сучасному цифровому середовищі.

Ці заходи можуть сприяти збереженню та розвитку української мови в умовах глобалізації, допомагаючи зберегти мовну ідентичність та культурну спадщину України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко О. М. Вплив глобалізації на мовну ситуацію в Україні. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Сер. Філологія. 2009. Вип. 12. С. 11–17.
2. Глобальна економіка : навчальний посібник / О. В. Довгаль та ін. Івано – Франківськ, 2019. 262 с.
3. Балашова Т. П. Вплив глобалізації на розвиток української мови. *Українська мова та література в школі: матеріали II Всеукр. наук. конф.*, Дніпро, 2016. С. 30–34.
4. Видання університету Кембридж: Англійська мова як глобальна, 1997 / пер. з англ. Кристал Д. 2001. ISBN 5-7777-0114-0
5. Проект Закону про застосування англійської мови в Україні від 06.02.2024 р. № 9432 Верховна Рада України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42201>
6. Гончарова М. Роль мови у формуванні різновидів ідентичностей. *Мова і суспільство*. 2015. Вип. 6. С. 60–69.

7. Азарова А.К. Вплив англіцизмів на сучасну українську мову та культуру: автореф. к. філол. наук : Київ, 2013
8. Семигінівська Т.Г. Вплив глобалізації на мову як аспект культури суспільства. *Вісник СумДУ. Сер. Філологія*. 2008. Вип. № 2.
9. Кравчук Н.М. Стилістичні функції англіцизмів (на матеріалі сучасної української прози): автореф. к. філол. наук : Вінниця, 2019 р.
10. Мельничук О. О. Вплив глобалізації на розвиток української мови. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Сер. Філологія*. 2012. Вип. 315. С. 163–167.
11. Бобир Н.В. Глобалізація для України – нові можливості чи потенційні загрози: автореф. к. філол. наук : Київ, 2018. 23 с.
12. Карасьов С. Глобалізація англійської мови і нові завдання методики її викладання. *Мова і міжкультурна комунікація: 2005 рік : матеріали Міжвузівської наук.-практ. конф., ІУБіП, 2005. С. 81.*
13. Дем'яненко С. В. Вплив глобалізації на розвиток англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Сер. Мовознавство*. 2013. Вип. 72. С. 129–135 с.
14. Phillipson R. English as an International Language: Challenges and Opportunities // *English Today*. 2003. Vol. 19. No. 18:46

REFERENCES

1. Avramenko O. M. (2009) Vplyv hlobalizatsii na movnu sytuatsiiu v Ukraini. [Impact of globalization on the language situation in Ukraine] *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho linhvistychnoho universytetu. Ser. Filolohiia. – Bulletin of the Kyiv National Linguistic University. Philology: 12. 11–17. [in Ukrainian]*
2. Hlobalna ekonomika : navchalnyi posibnyk (2019). [Global economy: study guide] / O. V. Dovhal ta in. Ivano – Frankivsk, 2019. 262. [in Ukrainian]
3. Balashova T. P. (2016) Vplyv hlobalizatsii na rozvytok ukrainskoi movy. [The impact of globalization on the development of the Ukrainian language] *Ukrainska mova ta literatura v shkoli: materialy II vseukr. nauk. konf., Dnipro. – Ukrainian language and literature at school: materials of the II All-Ukrainian scientific conference., Dnipro, 30–34. [in Ukrainian]*
4. Vydannia universytetu Kembrydzh: Anhliiska mova yak hlobalna, (1997) [Cambridge University Press: English as a Global Language] / per. z anhl. Krystal D. (2001). – translation: Krystal. D., ISBN 5-7777-0114-0 [in Ukrainian]
5. Proiekt Zakonu pro zastosuvannia anhliiskoi movy v Ukraini vid 06.02.2024 r. (2024) [Draft Law on the Use of the English Language in Ukraine dated February 6, 2024] № 9432 Verkhovna Rada Ukrainy. – No. 9432 Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42201> [in Ukrainian]
6. Honcharova M. (2015) Rol movy u formuvanni riznovydiv identychnosti. [The role of language in the formation of different types of identities] *Mova i suspilstvo. – Language and society: 6. 60–69. [in Ukrainian]*
7. Azarova A.K. (2013) Vplyv anhliisymiv na suchasnu ukrainsku movu ta kulturu: avtoref. k. filol. nauk [The influence of anglicisms on the modern Ukrainian language and culture: the author's abstract of the candidate of philological sciences], Kyiv [in Ukrainian]
8. Semyhinivska T.H. (2008) Vplyv hlobalizatsii na movu yak aspekt kultury suspilstva. [The impact of globalization on language as an aspect of society's culture] *Visnyk SumDU. Ser. Filolohiia. – Bulletin of Sumy State University. Philology: № 2. [in Ukrainian]*
9. Kravchuk N.M. (2019) Stylistychni funktsii anhliisymiv (na materialy suchasnoi ukrainskoi prozy): avtoref. k. filol. nauk [Stylistic functions of anglicisms (on the material of modern Ukrainian prose): author's abstract of candidate of philological sciences], Vinnytsia [in Ukrainian]
10. Melnychuk O. O. (2012) Vplyv hlobalizatsii na rozvytok ukrainskoi movy. [The impact of globalization on the development of the Ukrainian language] *Naukovi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha. Ser. Filolohiia. – Scientific Bulletin of Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University. Philology: 315. 163–167. [in Ukrainian]*
11. Bobyr N.V. (2018) Hlobalizatsiia dlia Ukrainy – novi mozhlyvosti chy potentsiini zahrozy: avtoref. k. filol. nauk [Globalization for Ukraine – new opportunities or potential threats: the author's abstract of the candidate of philological sciences], Kyiv, 23. [in Ukrainian]
12. Karasov S. (2005) Hlobalizatsiia anhliiskoi movy i novi zavdannia metodyky yii vykladannia. *Mova i mizhkulturna komunikatsiia. [Globalization of the English language and new tasks of its teaching methodology. Language and intercultural communication] materialy Mizhvuzivskoi nauk.-prakt. konf., IUBiP, – materials of the Interuniversity Scientific and Practical Conference, IUBiP, 81. [in Ukrainian]*
13. Demianenko S. V. (2013) Vplyv hlobalizatsii na rozvytok anhliiskoi movy. [The impact of globalization on the development of the English language] *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Kyievo-Mohylianska akademiiia». Ser. Movoznavstvo. – Scientific notes of the National University “Kyiv-Mohyla Academy”, Linguistics: 72. 129–135. [in Ukrainian]*
14. Phillipson R. (2003) English as an International Language: Challenges and Opportunities // *English Today*. Vol. 19. No. 18:46